

B.Dolenc: Sveti Janez Henrik Newman

Svetnik, ki nagovarja srca

9. maj: NOVI PRIJATELJI - CERKVENI OČETJE

Včeraj smo brali, da je Janeza Henrika Newmana v prvih letih uspešnega delovanja na univerzi prizadela velika žalost - smrt njegove najmlajše sestre. Ob tej izgubi se mu je še okrepila misel, da je ta svet le tančica, za katero je slutil resničnejši nevidni svet: svet Boga, angelov, svetnikov in naših dragih pokojnih.

Poleg prijateljev med učiteljskimi kolegi si je Janez Henrik Newman v letih na Oxfordu pridobil še vrsto drugih prijateljev, katerih imena zvenijo dokaj nenavadno: Atanazij, Leon, Ambrož, Ciril, Bazilij, Gregor Nacianaški, Janez Zlatousti, Avguštin, Hieronim, Klemen, Ignacij, Justin, Irenej, Polikarp in Ciprijan. Takoj nam je jasno, da gre za cerkvene očete, svetnike in cerkvene pisatelje iz prvih stoletij. Takrat so se namreč razširile pogubne krive vere, ko so jih ti možje zavračali z orožjem učenosti in svetosti. Debeli zvezki njihovih bogoslovnih spisov so pritegnili Newmanovo zanimanje. Začel jih je brati po časovnem zaporedju. Poglobil se je v njihove misli in se ob branju čutil povsem doma v onih davnih stoletjih. Včasih se je v mislih kar s težavo prestavil v svoj čas, v Oxford 19. stoletja.

Iz obilnega znanja, ki si ga je pridobil ob cerkvenih očetih je napisal knjigo o bojih za pravo vero z naslovom Arijanci četrtega stoletja. Odkril je sijaj in slavo Cerkve prvih stoletij. Občudoval je samoobvladovanje njenih spokornikov, pogum in potrpežljivost njenih mučencev, vztrajnost in odločnost njenih škofov. Pri tem pa je zgodnjo Cerkev nehote primerjal z Angleško cerkvijo v 19. stoletju. Prepričan je bil, da je ta naslednica in dedinja one iz davnine, da je v njej pristen izvir resnice in milosti. A njena podoba je bila žal zelo drugačna od podobe Cerkve prvih stoletij.

Angleška cerkev je v 19. stoletju zašla v močvirje posvetnosti. Mladi ljudje, ki so se odločili za duhovništvo, so v tem poklicu videli varno in ugledno kariero, nič kaj dosti pa niso razmišljali o duhovnosti. Rdečelični podeželski župniki so se ukvarjali z lovom ter živeli precej posvetno in lagodno življenje. Škofje so bili premožni in so se v kočijah vozili po deželi. Duhovniki se niso veliko zanimali za lepoto in dostojanstvo bogoslužja. Obredi v zanemarjenih cerkvah so bili kratki in površni.

Bilo je jasno, da Angleška cerkev ne bo v nedogled uživala varnega, privilegiranega položaja. Njeni nasprotniki so napovedovali, da ji je treba zmanjšati dohodke in omejiti privilegije. Svobodnjaški duhovi so ščuvali h kljubovanju in uporju proti oblasti in proti veri nasploh. Duhovniki so bil vznemirjeni. Treba je bila zavzeti stališče in spomniti Cerkev, da njena oblast ni od ljudi, od kralja, ampak od Kristusa in apostolov. Cerkev je sveta in apostolska, zato ne more biti dekla države. Potrebna je bila prenova Angleške cerkve.

Skupinica učiteljev na Orielu je staknila glave. Bili so bistri, resni in polni moči, pravi ljudje, da se spustijo v duhovni boj za prenavo Cerkve. Čakalo jih je velikansko delo: Cerkve je bilo treba okrepiti ter ji vliti novega življenja in novih moči.

Iz Newmanovih duhovnih spisov:

Marija je postala nebeško okno, kajti Bog je skozi njo razlil resnično luč na svet; postala je nebeška lestev, kajti po njen je Bog stopil na zemljo.

Kraljica vseh svetnikov - prosi za nas!

Sveti Janez Henrik Newman - prosi za nas!

